

Raport privind realizarea proiectului din cadrul Programului de Stat

**20.80009.0807.21 «MIGRAȚIA, SCHIMBĂRI DEMOGRAFICE
ȘI POLITICI DE STABILIZARE A SITUAȚIEI»
2020-2023**

***Prioritatea strategică IV: Provocări societale
Director de proiect dr.hab., conf.cerc. Olga GAGAUZ***

Scopul proiectului: evaluarea tendințelor principale în evoluția populației Republicii Moldova până în anul 2040 și identificarea celor mai importante consecințe economice și sociale ale migrației și schimbărilor demografice în baza cercetării aprofundate a proceselor demografice și factorilor determinanți ai acestora, utilizând cele mai recente date statistice, analiza crosssectorială a politicilor publice, precum și fundamentarea măsurilor de stabilizare a situației.

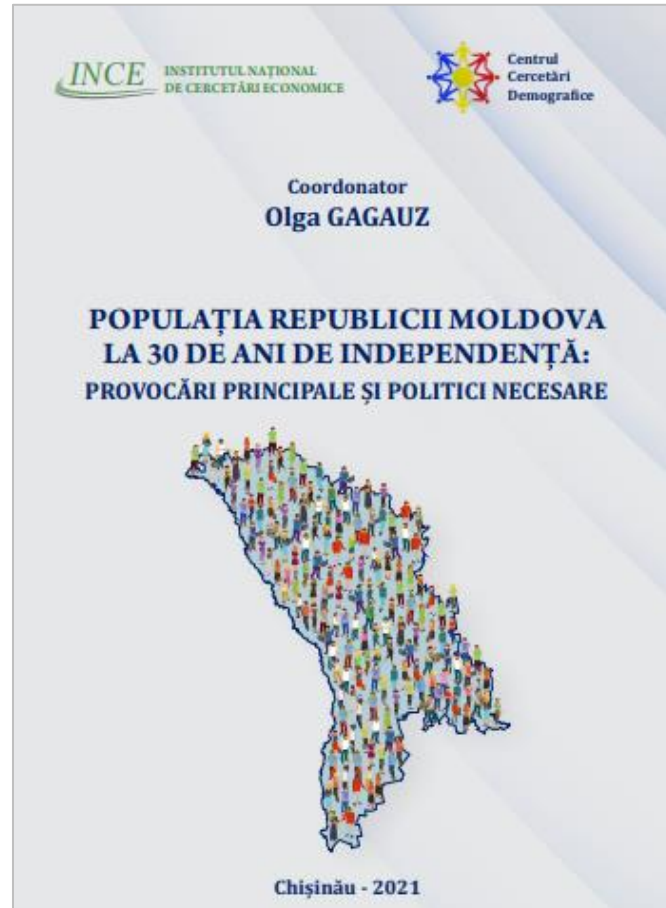
Obiectivele proiectului 2020–2023

- 1. Monitorizarea dinamicii principalelor procese demografice**, elaborarea ipotezelor privind schimbările în dinamica fertilității, mortalității, migrației interne și externe.
- 2. Elaborarea prognozei demografice, seria 2020-2040 și a prognozelor funcționale ale efectivului unor categorii/subgrupuri de populație.**
- 3. Conceptualizarea teoretică** a particularităților specifice ale etapei actuale în dinamica populației, a migrației și schimbărilor demografice, evidențierea provocărilor principale pentru politici publice.
- 4. Perfecționarea instrumentelor de monitorizare a situației demografice** în profil teritorial (**Indicele Integral Teritorial de Securitate Demografică**); îmbătrânirii active (**Indicele Îmbătrânirii Active**); adaptarea instrumentelor noi (**Conturi Naționale de Transfer**) de evaluare a impactului schimbărilor demografice asupra dinamicii socioeconomice, finanțelor publice, echității de gen și între generații.
- 5. Cercetarea cros sectorială a impactului migrației și schimbărilor demografice asupra diferitor sisteme sociale** (educație, sănătate, protecția familiei, sistemul de pensii, piața muncii etc), identificarea bunelor practici internaționale de gestionare a migrației, mecanismelor eficiente și adecvate contextului național de reglementare a acesteia.
- 6. Evidențierea particularităților tranziției de la muncă la pensionare în contextul îmbătrânirii active** prin urmărirea traiectoriilor individuale în timp, factorilor economici și sociali, folosind datele longitudinale colectate în rândul angajaților și pensionarilor.
- 7. Identificarea și conceptualizarea impactului schimbărilor în comportamentul demografic** al familiilor, nupțialitate, fertilitate și migrație asupra relațiilor intergeneraționale exprimate prin acorduri de îngrijire și organizarea muncii remunerate și neremunerate în baza datelor studiului Generații și Gen din Republica Moldova.
- 8. Elaborarea monografiilor** "Populația Republicii Moldova la 30 de ani de independență: provocări principale și politici necesare".
- 9. Cercetarea comparativă a politicilor demografice**, generalizarea experienței naționale și externe privind utilizarea datelor demografice, cadrul metodologic special pentru analiza eficienței politicilor publice, impactului acestora asupra dinamicii populației pe termen scurt și pe termen lung.
- 10. Fundamentarea politicilor de stabilizare a situației demografice** în baza studierii experienței țărilor din regiune care se confruntă cu problemele similare, evidențierea rezervelor de diminuare a declinului demografic și conservare a capitalului uman.

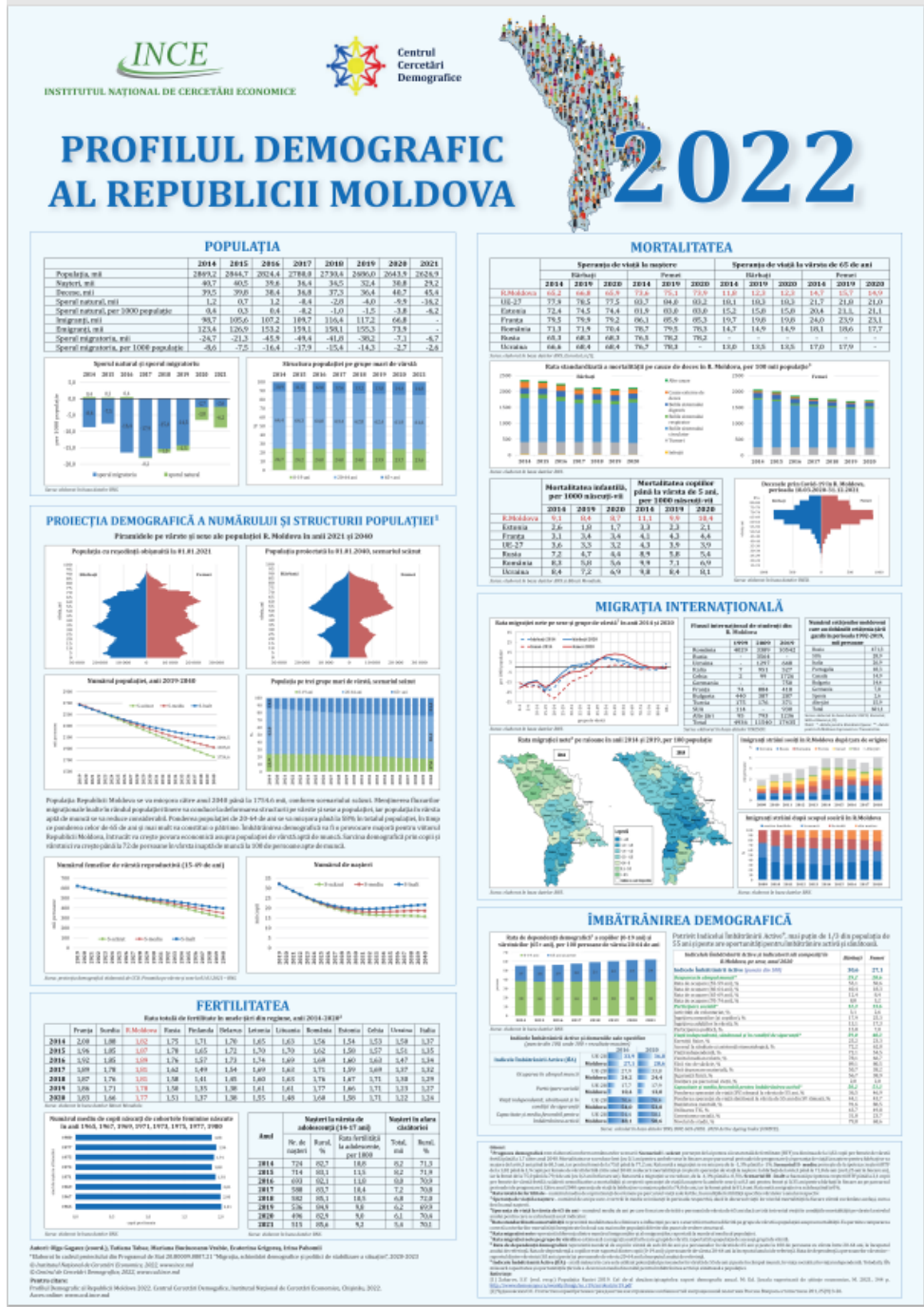
Rezultate științifice principale 2020-2023

Prognoza demografică cu 3 scenarii pentru anii 2019-2040 (2018 - anul de reper) / Adițional a fost elaborat un scenariu cu migrația 0 pentru estimarea contribuției acesteia asupra scăderii populației.

Prognoza a fost utilizată în Strategia Națională pentru o creștere economică, incluzivă, sustenabilă și digitală până în anul 2030.

Gagauz, O., Tabac and T., Pahomii, I. (2023). Depopulation in Moldova: the main challenge in the context of extremely high emigration. *Vienna Yearbook of Population Research*, 21. <https://doi.org/10.15533/p-ke2z-76zz> (IF=1,2)

Rezultate științifice principale 2020-2023

A fost elaborat și calculat **Indicele Îmbătrânirii Active** în baza a 22 indicatori multidimensionali, prin adaptarea metodologiei UNECE.

S-a realizat analiza comparativă între anii 2016 și 2020 a 22 de indicatori privind îmbătrânirea activă și integral a Indicelui Îmbătrânirii Active pentru cele două ediții. A fost calculat Indicele Îmbătrânirii Active în profil urban / rural, în baza ultimilor date disponibile. A fost elaborat și prezentat *Policy Paper*

BUCIUCEANU-VRABIE M.; SAVELIEVA G. *Sustenabilitatea sistemelor sociale în contextul îmbătrânirii populației*. În: International Scientific-Practical Conference "Economic growth in the conditions of globalization", 17th Edition, October 12-13, 2023, Vol. 3: Scientific session "Migration and demographic change: challenges and public policies", Conference proceedings / coordinating editor: Gagauz Olga ; scientific committee: Stratan Alexandru (president) [et al.]. – Chisinau : [SEP ASEM], 2023. ISBN 978-9975-167-22-2 (PDF). Pg.21-31. <https://doi.org/10.36004/nier.cdr.V.2023.17.10>

Rezultate științifice principale

Concluziile principale rezultate după estimarea Indicelui Îmbătrânirii Active

Din perspectiva de gen, oportunitățile de a îmbătrâni activ și sănătos sunt mai mici în rândul femeilor, unde ÎIA a acumulat 27.1 puncte din 100, comparativ cu bărbații, ÎIA fiind de 30.5 puncte din 100. Discrepanțe de gen semnificative se atestă pentru o bună parte din indicatorii compoziți ai îmbătrânirii active. Deși au o durată a vieții mai lungă, pe măsura înaintării în vârstă inegalitățile cresc, femeile fiind dezavantajate social și cu un nivel înalt de vulnerabilitate ocupațională, materială, financiară și fizică.

Domeniul 1_ÎIA: Ocuparea în câmpul muncii	Domeniul 2_ÎIA: Participarea în societate	Domeniul 3_ÎIA: Viață independentă, sănătoasă și în condiții de siguranță	Domeniul 4_ÎIA: Capacitate și mediu favorabil pentru îmbătrânirea activă
Relevanță pentru ODD-urile naționalizate			
ODD 8	ODD 5; ODD 16	ODD 1; ODD 3; ODD 4; ODD 10; ODD 11; ODD 16	ODD 3; ODD 4; ODD 17
Indicatori de îmbătrânire activă* care corelează cu ODD			
Rata de ocupare pentru populația de 55-74 ani (8.5) 55-59 ani – 52.9% 60-64 ani – 28.1% 65-69 ani – 10.1% 70-74 ani – 6.6%	Îngrijirea nepoților -22.1% (5.4) Îngrijirea adulților în vârstă – 15.5% (5.4)	Accesul la sănătate și îngrijire dentară – 66.3% (3.8) Securitatea financiară (3 indicatori) (1.2; 10.2; 10.4): Venitul median relativ – 71.6%; Fără risc de sărăcie- 83.7%; Fără depravare materială – 43.5% Siguranță fizică – 47.6% (11.7; 16.1) Învățare pe parcursul vieții – 2% (4.3; 4.4)	Ponderea speranței de viață (SV) rămasă la vârsta de 55 ani – 41.7% (3.2; 3.4.1) Ponderea speranței de viață sănătoasă la vârsta de 55 ani din SV rămasă – 43.9% (3.5) Bunăstarea mentală – 88.6% (3.4.2) Utilizarea TIC – 52.5% (17.8.1) Nivelul de studii (minim studiimedii generale)– 73.4% (4.3)

*raportare la populația de 55 ani și peste

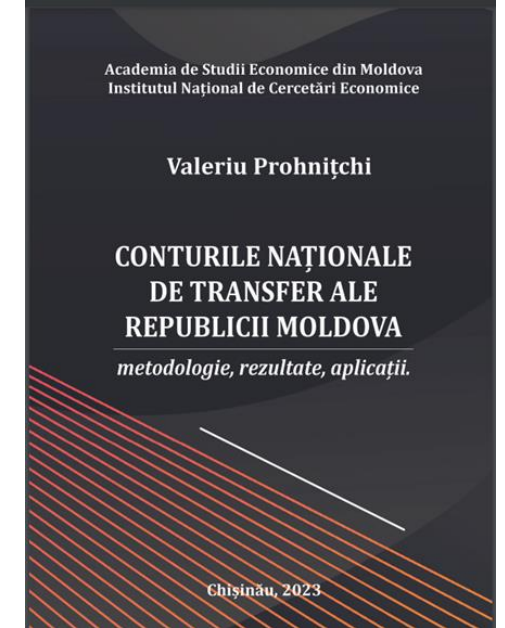
Indicatorii de îmbătrânire activă relevanți din perspectiva ODD

3/4 din indicatori contextuali ai îmbătrânirii active sunt deosebit de relevanți pentru 9 din cele 17 ODD-uri naționalizate.

Rezultate științifice principale 2020-2023

Implementarea metodologiei **Conturilor Naționale de Transfer** - este un sistem modern de estimare a fluxurilor intergeneraționale în cadrul Sistemului de Conturi Naționale (SCN).

CNT permite evaluarea contribuției diferitor grupe de vârstă la producerea și distribuția venitului național, estimarea deficitului ciclului economic de viață (DCEV) și surselor de acoperire a acestuia. CNT permit evaluarea impactului schimbărilor demografice, structurii pe vârstă a populației asupra formării și redistribuirii resurselor naționale.

1. Gagauz, O., & Prohnițchi, V. (2022). Gender profile of income and consumption: evidence from the national transfer accounts of Moldova. *Economy and Sociology*, (1). <https://doi.org/10.36004/nier.es.2022.1-08>
2. ГАГАУЗ, О., ПРОХНИЦКИ, В. Национальные Трансфертные Счета Молдовы-2019: особенности построения некоторые результаты. În: *Демографическое обозрение*, 2022, 9(2), 65-80. <https://doi.org/10.17323/demreview.v9i2.16206>
3. GAGAUZ, O., PROHNIȚCHI, V. Conturile naționale de transfer pentru Republica Moldova: profilul de vârstă al consumului și venitului din muncă. În: Conf. Internaț. Științifico-Practică "Creșterea Economică în Condițiile Globalizării", Sesiunea științifică "Procesele demografice și sustenabilitatea socioeconomică", Ediția a XVI-a, INCE; 12-13 octombrie 2022. p.7-16. DOI: <https://doi.org/10.36004/nier.cdr.2022.16.1>
4. GAGAUZ O., PROHNIȚCHI V. *Intergenerational redistribution in an ageing society*. În: International Scientific-Practical Conference "Economic growth in the conditions of globalization", 17th Edition, October 12-13, 2023: Conference proceedings / coordinating editor: Gagauz Olga ; scientific committee: Stratan Alexandru (president) [et al.]. Vol.I – Chisinau: [SEP ASEM], 2023. – DOI: <https://doi.org/10.36004/nier.cecg.2023.17.5>
5. BUCIUCEANU-VRABIE, M. (2023). Evidence on incomes and consumptions of the elderly population based on national transfer accounts. În: *ARA Journal of Sciences*, No. 6. California, USA. ISSN Print Edition: 0896-1018

Rezultate științifice principale 2020-2023

- *La compartimentul monitorizarea indicatorilor demografici principali*, pentru asigurarea seriei de date neîntrerupte privind populația cu reședință obișnuită și realizarea unor calcule fiabile ale indicatorilor demografici privind fertilitatea, mortalitatea și migrația au fost recalculat și publicate datele privind numărul și structura populației pe vârste și sexe în perioada intercensitară (2004-2014).
- S-a realizat analiza dinamicii și structurii populației pentru unitățile administrativ-teritoriale. Rezultatele obținute au permis de a oferi un tablou demografic realist pentru perioada vizată.

Rezultate științifice principale 2020-2023

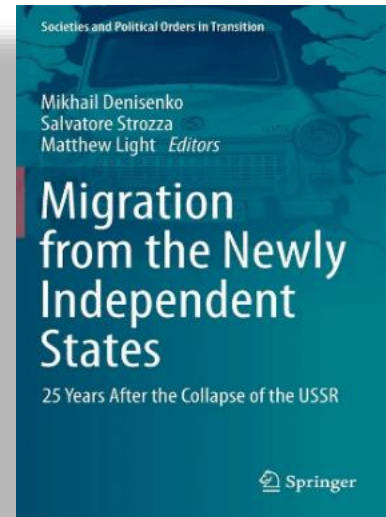
- **Estimări ale fluxurilor și stocurilor migraționale** în baza surselor diferite.
- Aplicarea unei noi abordări metodologice privind evaluarea stocului de migranți moldoveni din cohortele născute în anii 1980–1995 în baza metodei de analiză longitudinală.
- Evaluarea impactului migrației externe și interne asupra structurii populației la nivel național și în profil teritorial.
- Studiul calitativ privind emigrația în Germania.
- Studiul calitativ privind imigrația la studii și internaționalizarea învățământului superior.
- Cercetarea aspectelor ce țin de integrarea imigranților/străinilor în Republica Moldova.

POALELUNGI O. Integrarea străinilor în Republica Moldova. Între provocări și necesități. În: International Scientific-Practical Conference "Economic growth in the conditions of globalization", 17th Edition, October 12-13, 2023, Vol. 3: Scientific session "Migration and demographic change: challenges and public policies", Conference proceedings / coordinating editor: Gagauz Olga ; scientific committee: Stratan Alexandru (president) [et al.]. – Chisinau: [SEP ASEM], 2023. Pg.164-177.

<https://doi.org/10.36004/nier.cdr.V.2023.17.23>

TABAC, T., GAGAUZ, O. Migration from Moldova: Trajectories and Implications for the Country of Origin. In: DENISENKO, M., STROZZA, S., LIGHT, M. eds. Migration from the Newly Independent States: 25 Years After the Collapse of the USSR. Societies and Political Orders in Transition. Cham: Springer, 2020, pp. 143-168. ISBN 978-3-030-36074-0 Disponibil:

<https://doi.org/10.1007/978-3-030-36075-7>

Rezultate științifice principale 2020-2023

Studii sociologice:

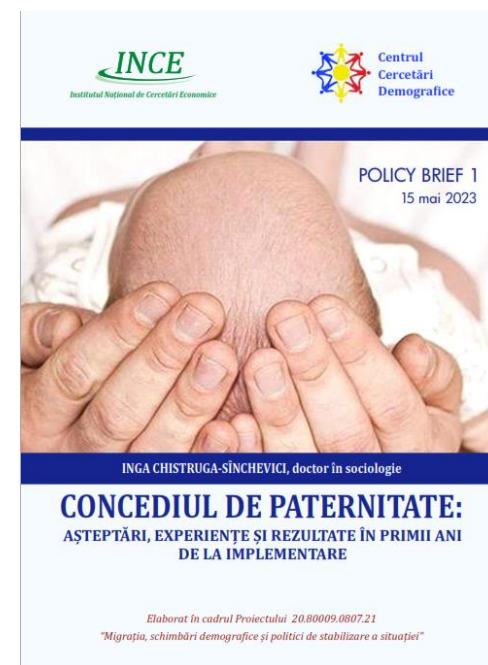
Studiul calitativ ”Atitudini și practici în implementarea concediului paternal” (2023)

în care s-au cercetat particularitățile, factorii, dificultățile și beneficiile în implementarea concediului paternal. Au fost realizate 16 interviuri sociologice semi-structurate cu tați care au copii cu vârsta de până la 3 ani.

A fost realizată **analiza structurii maritale a populației Republicii Moldova, a transformărilor care se produc în comportamentul marital**, în baza datelor studiului Generații și Gen (GGS) și studiate aspectele ce țin de prezența partenerului/ei, căsătorie, vârsta medie la căsătorie, numărul mediu de parteneriate, implicarea în coabitare și separarea/divorțialitatea.

A fost elaborată **tipologia comportamentului reproductiv al femeilor din Republica Moldova în tranziția de la modelul tradițional la cel modern**, în baza datelor studiului Generații și Gen (2020) fiind utilizată metoda analizei de cluster:

Au fost **evidențiate cauzele fertilității scăzute în municipiul Chișinău prin analiza situației socioeconomice a cuplurilor la nașterea copiilor de rang diferit** și aplicarea *metodei analizei regresionale binomiale* pentru a determina influența unor factori asupra intenției reproductive.

Rezultate științifice principale 2020-2023

La compartimentul studierea mortalității cercetările au fost axate pe evidențierea rezervelor de creștere a speranței de viață la naștere și reducere a decalajului între femei și bărbați.

- Au fost determinate cauzele mortalității premature și estimate pierderile economice ale acesteia.
- Explorată structura mortalității cauzată de pandemia Covid-19.
- Determinate efectele ale mortalității prin cancer asupra dinamicii speranței de viață la naștere.

1. STIRBA, V. Effects of cancer mortality on life expectancy in European high-income countries between 1950 and 2019. *AUC Geographica* 58(2), 149–156 <https://doi.org/10.14712/23361980.2023.11> (IF - 1.1)

2. ȘTÎRBA, V. Changes in Life Expectancy in Moldova During the COVID-19 Pandemic. *Calitatea Vieții*, 34(1), 1–12. <https://doi.org/10.46841/RCV.2023.01.01> (IF - 0.6)

3. PAHOMII, Irina. Indirect economic costs of avoidable mortality in Moldova. In: *Acta Universitatis Carolinae, Geographica*, 2021, nr. 1(56), pp. 56-64. ISSN 0300-5402. (IF - 0.6)

4. PAHOMII, I. (2022). Changes in mortality during the Covid-19 pandemic in Moldova. *Economy and Sociology*, (2), 63–72. <https://doi.org/10.36004/nier.es.2022.2-05>

5. PAHOMII, I. (2023). Assessing premature mortality: an indicator selection analysis using data from Republic of Moldova, Czechia, and Switzerland. *Economy and Sociology*, (1). <https://doi.org/10.36004/nier.es.2023.1-04>

Rezultate științifice principale 2020-2023

Explorarea impactului schimbărilor demografice asupra pieței forței de muncă.

- Prognoza efectivului și structurii populației economic active până în anul 2040.
- Prognoza efectivului pensionarilor pentru limita de vârstă pentru perioada scurtă (5 ani)
- Pentru evaluarea stabilității financiare a BASS a fost elaborat un model de prognozare a cheltuielilor pentru achitarea pensiilor în perioada medie.
- Au fost efectuate calculele pierderilor veniturilor Bugetului asigurărilor sociale de stat (BASS) cauzate de reducerea numărului de salariați și ocuparea în sectorul informal.

SAVELIEVA, G.; ZAHAROV, S. Analysis of the competitiveness of labour market in the Republic of Moldova. In: *Management Strategies*. 2022, nr. 4, pp. 131-142. ISSN 2392 – 8123, ISSN–L 1844 – 668X..

SAVELIEVA, G.; ZAHAROV, S. Socio-demographic factors of transition from labour activity to pension in the Republic of Moldova. In: *Revista Economia Contemporană=The Journal Contemporary Economy*, Universitatea “Constantin Brâncoveanu”, Pitești, România, 2023. Vol. 8, Nr.1/2023, pp. 53-72. http://www.revec.ro/images/images_site/articole/article_61784e4fd21a0c48c600364a86e8c999.pdf

COTELNIC V. Costuri socio-economice ale accidentelor de muncă. În: International Scientific-Practical Conference "Economic growth in the conditions of globalization", 17th Edition, October 12-13, 2023, Vol. 3: Scientific session "Migration and demographic change: challenges and public policies", Conference proceedings / coordinating editor: Gagauz Olga ; scientific committee: Stratan Alexandru (president) [et al.]. – Chisinau : [SEP ASEM], 2023. Pg.248-260. <https://doi.org/10.36004/nier.cdr.V.2023.17.19>

ETAPA 2023

Scopul etapei: Conceptualizarea politicilor de atenuare a consecințelor negative ale dinamicii populației.

Obiective, etapa 2023:

1. Elaborarea metodologiei speciale de estimare a efectelor migrației în funcție de diferite tipuri de politici; determinarea mecanismelor eficiente de gestionare a migrației; evidențierea posibilităților de obținere a efectelor pozitive în urma mobilității internaționale a specialiștilor calificați asupra dezvoltării RM.
2. Evidențierea particularităților tranziției de la muncă la pensionare prin urmărirea traiectoriilor individuale în timp, factorilor economici și sociali.
3. Identificarea și conceptualizarea impactului schimbărilor în comportamentul demografic al familiilor, nupțialitate, fertilitate și migrație asupra relațiilor intergeneraționale în baza datelor studiului GGS.

Rezultatele principale obținute în anul 2023

- În baza Conturilor Naționale de Transfer (CNT) pentru anii 2020 și 2021 au fost estimate pierderile economice în urma mortalității excesive cauzate de Covid-19, elaborate recomandări practice ce țin de îmbunătățirea indicatorilor sănătății populației și reducerii mortalității.
- S-a realizat studiul privind impactul migrației interne și externe asupra dinamicii efectivului și structurii populației în profil teritorial, evidențiate cele mai afectate raioane/unități administrativ-teritoriale.
- A fost estimat impactul migrației internaționale asupra schimbărilor în mărimea cohortelor 1980-1995 în baza datelor privind numărul de născuți și populației cu reședință obișnuită. A fost evaluat impactul migrației internaționale asupra structurii pe vârste și sexe a populației în profil teritorial.
- Studiul calitativ privind determinarea profilului taților utilizatori de concediu de paternitate (domeniul de activitate, sectorul, mediul de reședință, vârstă) în baza datelor CNAS și evaluate implicațiile politicii de concediu de paternitate asupra familiei.
- Estimarea pierderilor economice în urma accidentelor de muncă, analiza cadrului de politici și elaborarea recomandărilor practice privind reducerea accidentelor de muncă.
- Studiul sociologic ”Tranziția tinerilor la viața de adult în condițiile crizelor prelungite” (N-600 respondenți, 16-34 ani).
- Studiul privind transferuri intergeneraționale în baza datelor GGS.

Publicații științifice 2020-2023

Publicații	2023	2020-2023
TOTAL	37	131
Monografii (monoautor)	1	3
Monografii colective	-	1
Capitole in monografii editate peste hotare (Springer)	-	1
Editor culegere de articole, materiale ale conferințelor naționale/internaționale	1	3
Articole total		123
Articole în reviste cu factor de impact 0,1-2,9 Scopus	5	13
Articole editate în străinătate, inclusiv în		
- reviste din străinătate recunoscute	3	12
Articole în reviste naționale, inclusiv în		
- categoria B+, B	6	14/9
Articole în culegeri internaționale / naționale	11	58
Teze în culegeri științifice <i>internaționale /naționale</i>	4	-
Alte lucrări științifice (1 raport; 1 Policy Brief, 2 recenzii publicate în reviste recenzate)	5	17
Alte lucrări științifico-metodice și didactice	1	-

Organizarea manifestărilor științifice în 2023

- Masă Rotundă: **"Recalculul numărului populației pentru perioada anilor 2004-2014"** 16.03.2023, în parteneriat cu Fondul ONU pentru Populație (UNFPA) // <https://ince.md/ro/noutci-i-evenimente/noutati/1491-masa-rotund-recalculul-numrului-populaciei-pentru-perioada-anilor-2004-2014.html> (44 de participanți)
- Masa Rotundă: **"Concediul de paternitate: așteptări, experiențe și rezultate în primii ani de la implementare"**, Lansarea Policy Brief nr.1, 15.06.2023 <https://ince.md/ro/noutci-i-evenimente/noutati/1503-masa-rotund-concediul-de-paternitate-ateptri-experience-i-rezultate-n-primii-ani-de-la-implementare.html> (43 de participanți)
- **Lansarea Policy Brief nr.2, Depopularea Republicii Moldova în profil teritorial: consecințe socioeconomice și politici de dezvoltare regională.** 11.07.2023 <http://dspace.ince.md/jspui/handle/123456789/1867>
- Coparteneri în organizarea **The 2023 (eng)aging! – 6th International Conference on Aging & Technology Fair, June 19 – 20, 2023, Prague** <https://2023engagingconference.sched.com/> (3 raportori: Gagauz O.; Buciuceanu-Vrabie M., Știrba V.)
- Masa Rotundă **"Tranziția tinerilor la viața de adult în condițiile crizelor prelungite"**, 14.11.2023. (37 de participanți; Prezentări - 1 raport de studiu) <https://www.youtube.com/watch?v=z9FiB6t1f9c>
- **Sesiunea științifică "Migrația și schimbări demografice: provocări și politici publice"** Conferința internațională științifico-practică "Creșterea economică în condițiile globalizării. Ediția a XVII- a(12-13.10.23)

6th International Conference on Aging & Technology Fair

The event is co-financed by the Governments of Czechia, Hungary, Poland, and Slovakia through Visegrad Grants from International Visegrad Fund. The mission of the fund is to advance ideas for sustainable regional cooperation in Central Europe. [Learn more about the Visegrad project.](#)

The event is co-financed by the Czech-German Future Fund. The Fund helps build bridges between Czechs and Germans. It purposefully supports projects that bring people from both countries together, that enable and deepen insights into their worlds, their common culture and history. [Learn more about the Czech-German Future Fund project.](#)

GENERAL PARTNER **MAIN PARTNER**

Visegrad Fund

VISEGRAD PARTNERS **GERMAN PARTNERS**

Technical University of Košice **UNIVERSITY OF LODZ** **MHB MEDIZINISCHE HOCHSCHULE BRANDENBURG**

MÚEGYETEM 1782 **POLITECHNIKA GDANSKA** **TUM**

CTU CZECH INSTITUTE OF INFORMATICS, ROBOTICS AND CYBERNETICS **iz INŠTITÚT ZAMESTNANOSTI**

NIER

Close

2023 (eng)aging! Conference

Muhammad Zaky Amrissou 2023 Keynote speaker Junior Manager of President Fund Demok LRTI and Pension Benefit	Isabel Ancherova No State University PhD Student	Yael Benvenist Mediteranean Technon University CEO	Georgia Il University of Milan, Cogn and Humanities Junior Research Fellow, the Collaborative
Mariana Bucurariu-Vrabie National Institute for Economic Research Research-Associate Professor	Tomasz Chabowicz Institute of Biotechnology, University of Lodz	Annetaria F. Fawc Department of Oncology and Hereditary Oncology, University of Milan Junior Research Fellow	John M. Pe Certified Security E Researcher, C
Olga Gagauz National Institute for Economic Research Director & Headed doctor in working	Tiberiu Găvruta Department of Information Technology The Applications, University of Pitești Assistant professor	Václav Štirba National Institute for Economic Research Scientific Researcher, PhD student	Denise Hs Faculty of Informatics Department of Electrical Information Systems, Un

Organizarea manifestărilor științifice în cadrul proiectului

	2020	2021	2022	2023	Total 2020-2023
Sesiunea V-ea, în cadrul Conferinței Științifice Internaționale "Creșterea economică în condițiile globalizării"	1	1	1	1	4
Mese rotunde		2	4	4	10
Coparteneri în organizarea The 2023 (eng)aging! – 6th International Conference on Aging & Technology Fair				1	1
TOTAL	1	3	5	6	15

Diseminarea rezultatelor prezentări orale la foruri științifice

Total 2020-2023

Manifestări științifice internaționale (în străinătate)	42
Manifestări științifice internaționale (în Republica Moldova)	28
Manifestări științifice naționale	12
Manifestări științifice cu participare internațională	3
TOTAL	85

Promovarea proiectului și a rezultatelor obținute către factorii de decizie

- Prelegerea publică „Provocări economice și demografice în dezvoltarea Republicii Moldova”, 06.05.2022, mem.cor. A.Stratan, rector ASEM și dr.hab., conf. O.Gagauz, INCE <https://www.youtube.com/watch?v=y52dpchsvaE&t=1s>
- Raport în cadrul *European NTA Meeting*, Institutul de Demografie din Viena, 14.11.2022 (Gagauz O., Prohnițchi V.)
- Raport în cadrul Seminarului dedicat Conturilor Naționale de Transfer, organizatori National Research University "Higher School of Economics și UNFPA, 08.12.2022 (Gagauz O., Prohnițchi V.)
- Discuția publică „Fertilitatea dorită versus cea reală: Factori determinanți în Republica Moldova”, Organizator UNFPA, MMPS. 05.07.2022 // Grigoraș E., (raport oral); Gagauz O. <https://www.facebook.com/unfpaMoldova/videos/1111818276084091>
- Dezbateră publică „Migrația și implicațiile demografice asupra fertilității în Republica Moldova” 20.09.2022 // Tabac Tatiana. <https://fb.watch/gLTv0Cnezz/>
- Dezbateră publică în cadrul Programului „Reziliență Demografică” cu tema „Îmbătrânirea populației și suportul intergenerațional” 21.10.2022, <https://www.facebook.com/watch/?v=1160015824912390> (Buciuceanu-Vrabie M.)

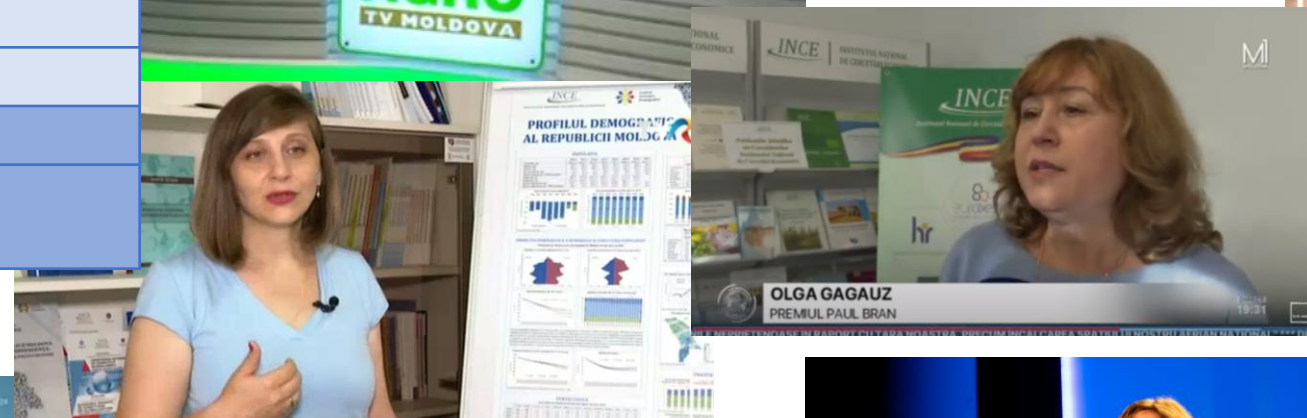

Dezbateră publică „Migrația și implicațiile demografice asupra fertilității...”

Promovarea rezultatelor științifice în mass-media

Emisiunea TV / Radio
(Moldova 1; TV6; TVR Moldova; ProTV; JurnalTV; RadioMoldova; EuropaLiberă; VoceaBasarabiei ș.a)

2020	9
2021	9
2022	18
2023	11
Total 2020-2023	47

AUDIO/ Vitalie Știrba: Suntem martorii unei îmbătrâniri a populației pe fondul creșterii bunăstării și longevității vieții, dar și cauzată de fenomenul migrației

Aprecierea rezultatelor obținute în cadrul proiectului

	2021	2022	2023	Total 2020-2023
Medalii și diplome de participare la expoziții, brevete, titluri, alte OPI	4	8	5	17

Medalia de aur (2) în cadrul Expoziției Internaționale de Inovație și Transfer Tehnologic

- **EXCELLENT IDEA-2022** pentru realizarea [Hărții de date "Profilul Demografic al Republicii Moldova 2022"](#). (grupul de lucru CCD)
- **EXCELLENT IDEA-2023** pentru lucrarea [Populația Republicii Moldova la 30 de ani de independență: provocări principale și politici necesare](#).

Medalia de argint (1) EXCELLENT IDEA-2023 pentru lucrarea [Echilibrul dintre muncă și viața de familie: necesități ale părinților și rolul politicilor sociale](#). Chișinău: INCE, 2021. 187 p. <https://doi.org/10.36004/nier.2022.978-9975-89-251-3>

Medalia de argint (2) în cadrul Expoziției INFOINVENT 2023, AGEPI, Compartimentul II. Proiecte de inovare și transfer tehnologic. Proiecte de cercetare. / Compartimentul IV. Produse și servicii inovative, pentru Harta profilul demografic al Republicii Moldova 2022

Premiul AȘM în domeniul științei sociale și economice "Paul Bran" pentru ciclul de lucrări ["Populația la 30 de ani de independență: provocări principale și politici necesare"](#) și realizări științifice valoroase obținute în anii 2020-2021. Premiante **Gagauz O., Tabac T.**

Aprecierea rezultatelor obținute de către tineri cercetători

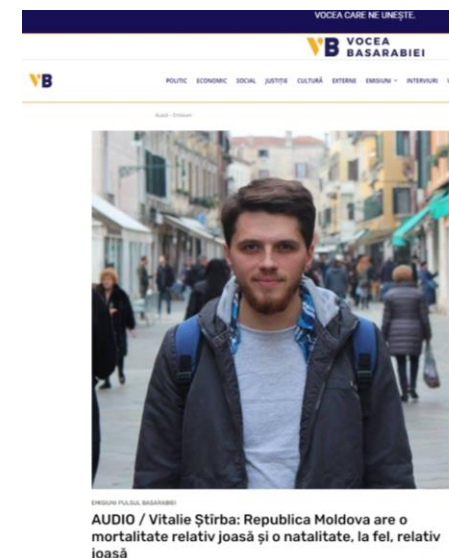
Burse de cercetare (4):

- Bursa de excelență a Guvernului 2021 **Tabac T.**
- Federația Mondială a Savanților (Elveția), 2022-2023, **Tabac T.**
- Programul de Burse 2022 din cadrul Programului Generații și Gen implementat de către UNFPA Moldova (în parteneriat cu MMPS, BNS, Institutul Interdisciplinar de Demografie din Olanda (NIDI)) **Tabac T.** Intenția de emigrare printre cei care își doresc să devină părinți în RM;
- Grigoraș E.** Factori determinanți ai comportamentului reproductiv în RM.

Diploma de onoare a MEC (2) în semn de profundă recunoștință și apreciere înaltă pentru activitatea remarcabilă, merite și rezultate deosebite în dezvoltarea cercetării și cu prilejul zilei Științei. Premianți **Gagauz O. (2022); Știrba V. (2021)**

Diploma de excelență a AȘM (3) Premianți **Gagauz O. (2021); Crîșmaru M. (2022), Știrba V. (2023)**

Participare / conectare la proiecte naționale / internaționale, proiecte COST

Implicarea și participarea echipei în 6 proiecte COST (Horizon-2020) conectate la tema proiectului din Programul de Stat:

- CA17114 - Transdisciplinary solutions to cross sectoral disadvantage in youth (YOUNG-IN), (2018-2022), (MC member, Gagauz Olga, Crîșmaru Mariana) <https://www.cost.eu/actions/CA17114/#tabs|Name:overview>
- CA18123 - The European Family Support Network. A bottom-up, evidence-based and multidisciplinary approach (2019-2023) (MC Member, Buciuceanu-Vrabie Mariana; susbstituent Gagauz Olga, Grigoraș Ecaterina); <https://www.cost.eu/actions/CA18123/#tabs|Name:overview>
- CA21150 - Parental Leave Policies and Social Sustainability (2023-2027). (MC Member, Chistruga-Sînchevici Inga); <https://e-services.cost.eu/action/CA21150/participants>, Thordis Reimer MC Chair
- CA22167 - Participatory Approaches with Older Adults (PAAR-net) (2023-2027). (MC Member, Buciuceanu-Vrabie Mariana); <https://www.cost.eu/actions/CA22167/>; <https://e-services.cost.eu/action/CA22167/participants>
- COST Innovators Grant entitled “A quality assurance implementation protocol for family support services in Europe. An evidence-based and culturally informed model for professional practice” (QA[4]EuroFam) (MC Member, Buciuceanu-Vrabie Mariana, Gagauz Olga) 2023-2024;
- CA22120 A European Network to Leverage the Multi-Age Workforce (LeverAge). <https://e-services.cost.eu/action/CA22120/participants?votId=24147a6d-a7fb-42b0-81b9-e489b2515062> (MC Member, Zaharov Svetlana.) (2023-2027)

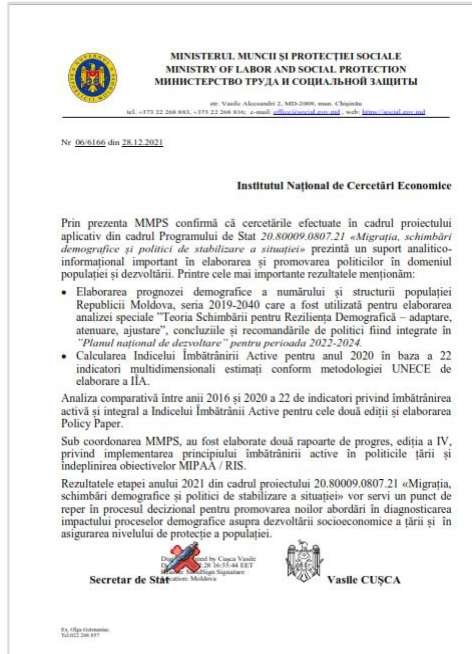
proiectul AGRUMIG (Horizon-2020):

- Știrba Vitalie; AGRUMIG “Leaving something behind” - Migration governance and rural change in “home” countries (2019-2023) <https://agrumig.iwmi.org/>

alte proiecte:

- Gagauz Olga (coordonator); Project „Moldova Higher Education”. Designing and implementing the Graduate Tracer Study (GTS). MEC, BM, 2021-2025.
- Știrba Vitalie; "Demography and society in historical Southeastern Europe", University of Graz <https://geschichte.uni-graz.at/en/suedost/research/ongoing-research-projects/>

Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute. Implementarea rezultatelor științifice principale

- Nota analitică cu rezultatele Prognozei demografice 2019-2040 a fost expediată la Președinție, Parlamentul RM, Ministerul Economiei, Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Educației (Scrisorile de ieșire 01/9-126./01/9-131 din 08.09.2021).
- Prognoza demografică 2019-2040 a fost utilizată pentru elaborarea analizei speciale **"Teoria Schimbării pentru Reziliența Demografică – adaptare, atenuare, ajustare"**, la solicitarea Guvernului RM, concluziile și recomandările de politici fiind integrate în **"Planul național de dezvoltare" pentru perioada 2022-2024** (cu participarea CCD).

- Prognoza demografică 2019-2040 a fost utilizată pentru elaborarea **"Analizei Economice în sprijinul deciziilor politice bazate pe dovezi în contextul asigurării cu contraceptive a populației din grupurile vulnerabile de vârstă reproductivă din Republica Moldova"** (dispoziția MSMPS din 352-d din 21 mai 2021), cu participarea CCD.
- Elaborarea rapoartelor de progres privind implementarea principiului îmbătrânirii active în politicile țării și îndeplinirea obiectivelor MIPAA / RIS, ediția a IV. Elaborarea rapoartelor a fost coordonată cu MMPS.

Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute. Implementarea rezultatelor științifice principale

- Elaborarea **Indicelui Îmbătrânirii Active pentru anul 2020, aprobat de către MMPS** ca instrument de monitorizare a îndeplinirii la nivel național a implementării obiectivelor Planului internațional de acțiune pentru îmbătrânire de la Madrid (MIPPA).
- **Implementarea metodologiei Conturilor Naționale de Transfer** a adus o contribuție semnificativă la înțelegerea redistribuirii intergeneraționale, la formularea politicilor publice și la susținerea cercetărilor economice și sociale.
- O **inovație** reprezintă **abordarea metodologică prin analiza longitudinală pentru evaluarea stocului de migranți**.
- **Proiectul a generat date noi și informații relevante** despre modelele de migrație, schimbările demografice și factorii care le influențează, servind drept bază pentru cercetările viitoare în domeniul demografiei, migrației și politicilor publice.
- Elaborarea rapoartelor de diseminare a analizelor sociodemografice în baza rezultatelor GGS.

Implementarea rezultatelor științifice principale

- Elaborarea rapoartelor de progres privind implementarea principiului îmbătrânirii active în politicile țării și îndeplinirea obiectivelor MIPAA / RIS, ediția a IV. Elaborarea rapoartelor a fost coordonată cu MMPSF.
- Buciuceanu-Vrabie, Mariana; Gagauz, Olga; Savelieva, Galina. Evaluarea implementării planului de acțiuni pentru îmbătrânire activă 2018-2021 și a Planului internațional de acțiune pentru îmbătrânire de la Madrid și Strategiei regionale (MIPPA/RIS). MMPSF; UNFPA: Chișinău, 2021. – 72 p.
- Buciuceanu-Vrabie, Mariana; Gagauz, Olga; Savelieva, Galina. Evaluarea planului de acțiuni pentru îmbătrânire activă 2018-2021 și a Planului internațional de acțiune pentru îmbătrânire de la Madrid (MIPPA). 4-a ediție. MMPSF; UNFPA: Chișinău, 2021. – 28 p.

Va mulțumesc pentru atenție!